

К. І. Сімаков,

кандидат економічних наук, доцент,

ORCID 0000-0003-0094-2930,

e-mail: irinas.dgma@gmail.com,

О. К. Сімакова,

магістр,

ДВНЗ «Донбаська державна машинобудівна академія», м. Краматорськ

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Постановка проблеми. Система бухгалтерського обліку в Україні формується у відповідності з напрямками сучасного розвитку економічного життя, соціальними та глобалізаційними викликами, що відбуваються у світі. Зародження постіндустріальної економіки супроводжується появою нового важливого виробничого ресурсу. Ним стали набуті знання та вироблена інформація, які визнаються особливим об'єктом обліку, продуктом господарської діяльності. Основною рушійною силою такої економіки стають транснаціональні компанії корпоративного типу, що поєднують з допомогою сучасних комунікаційних мереж значну кількість територіально віддалених структур у різних кутках планети. Можливість вільної та оперативної передачі інформації створили сприятливі умови для формування та утримання інтелектуального капіталу, який також став важливим об'єктом обліку та враховується при оцінці вартості суб'єктів господарювання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню теоретичних та практичних аспектів організації бухгалтерського обліку та контролю присвячено праці багатьох науковців, серед яких: Т. Гоголь, Ю. Труш, Г. Король, Н. Потрус, М. Карпушенко, В. Лень, С. Левицька, М. Кужельний, С. Кучер, Ф. Бутинець, В. Сопко, В. Завгородній, М. Пушкар, В. Фабіянська, Л. Шатковська та ін. Тенденції розвитку бухгалтерського обліку та звітності в Україні під впливом зарубіжного досвіду досліджували у своїх працях такі вітчизняні вчені, як В. Шпак [1], В. Царук [2], О. Нестеренко [3], В. Томчук [4], В. Ільїн, І. Спільник, М. Палюх. Зокрема, В. Шпак зробив акцент на перспективних напрямках розвитку бухгалтерського обліку в Україні, а саме впровадженні інформаційної системи управління вітчизняними суб'єктами господарювання із залученням широкого спектру знань з інших наукових дисциплін [1]. В. Царук здійснив аналіз історичного розвитку бухгалтерського обліку як елемента системи корпоративного управління [2]. О. Нестеренко, В. Томчук [3; 4] дослідили теоретико-методологічні основи та переваги формування єдиного інформаційного простору інтегрованої облікової системи, а також елементи інтегрованого банку даних показників інтегрованої звітності.

Метою статті є розкриття основних аспектів організації бухгалтерського обліку в Україні в сучасних умовах господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Постіндустріальна економіка нерозривно пов'язана з глобалізаційними процесами. Як зазначає П. Куцик, глобалізація супроводжується: стиранням кордонів між національними ринками, інтернаціоналізацією корпоративного капіталу; перетворенням інформаційних ресурсів та інтелектуального капіталу у найважливіший фактор виробництва; формуванням нових засад конкуренції та принципів корпоративного управління на глобальних ринках; становленням регіональних угруповань як важливих учасників міжнародних економічних відносин [5, с. 7]. Вагомими чинниками, що впливають на сучасну економіку, слід вважати також екологічні та соціальні виклики. На цій основі більшої ваги в системі обліку та фінансової звітності відводиться питанню збереження природних ресурсів і соціальному захисту населення. У Директиві про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язану звітність певних типів підприємств, затвердженій Європарламентом і Радою ЄС 26.06.2013 р., значна увага відводиться спрощенню обліку і звітності дрібного соціально орієнтованого бізнесу та підвищенню вимог до розкриття інформації великих і середніх підприємств та корпорацій, особливо тих, що зайняті видобуванням природних ресурсів і заготівлею корінного лісу.

Україна, що намагається інтегрувати власну економіку до європейської, також впроваджує європейські стандарти щодо організації обліку та подання фінансової звітності. До цього спонукає й велика потреба в іноземних інвестиціях. Для їх залучення облік і звітність мають будуватися за міжнародними правилами. Проте в останній час суттєві корективи у економічні процеси України і світу вносить коронавірусна пандемія. Епідемія призвела до згорання, паралічу багатьох видів бізнесу, до скорочення комунікаційних зв'язків між суб'єктами всередині країни і на міждержавному рівні. Необхідність самоізоляції та використання індивідуальних захисних засобів призвела до зниження соціальної активності населення у більшості країн світу. Найчастіше негативні наслідки пандемії відбиваються

на малому бізнесі у торгівлі, наданні послуг, пасажирських перевезеннях, індустрії туризму, спорту, культури.

За прогнозами спеціалістів, згортання багатьох видів бізнесу, зниження соціальної активності населення може призвести до кардинальних змін у парадигмі людського життя, появи нових цінностей соціального розвитку суспільства. Справджуються їх висновки і прогностичні передбачення стосовно впливу епідемії на сучасний світовий розвиток, зокрема [6]:

1. Світ зазнає кардинальних змін, він стає менш відкритим, вільним, безпечним та захищеним.

2. У світовій економіці порушені основи глобалізації та міждержавні комунікативні зв'язки. В багатьох країнах посилюються національні інтереси, укріплюється державність.

3. Країни світу стараються розвивати національні самодостатні економіки, здатні забезпечити населення найважливішими засобами життєдіяльності.

4. Відбувається скорочення ланцюга комунікативних зв'язків, наближення ринків збуту продукції до місць їх виробництва.

5. Бізнес у світі став більш обачливим та менш ризиковим, що призвело до зниження прибутковості багатьох компаній, збільшення страхових запасів, Зате це надає національним економікам більшої стабільності, робить стійкішою та надійнішою усю економічну систему.

6. В багатьох країнах і на міждержавному рівні відбувається переорієнтація бізнесу на менш ризикові та більш прибуткові види діяльності.

Відбувається скорочення або й згортання деяких із них, особливо у сфері культури, торгівлі та громадського харчування, спорту і туризму. Розвиваються нові напрями економічного життя, такі як медицина, виробництво засобів захисту населення, поширюється дистанційне комунікування у торгівлі, при здійсненні інших трансакцій.

Значні зміни відбуваються і в обліково-інформаційному забезпеченні діяльності підприємств та корпорацій. Вимушений карантин і скорочення виробничо-торговельної операції призводять до тимчасової або й повної зупинки багатьох підприємств, що може негативно відбитися на дотриманні основоположного принципу безперервності ведення бухгалтерського обліку. При відновленні роботи таких суб'єктів після тривалої перерви виникає необхідність проведення інвентаризації наявних активів і розрахунків, уточнення їх оцінки, потребують узгодження з кредитними установами і перекваліфікації (реструктуризації) короткострокові та довгострокові кредити та інші боргові зобов'язання. Необхідність мінімізації контактів між контрагентами під час пандемії все більше спонукає до переходу на дистанційні методи ведення бізнесу та управління (табл. 1).

Таблиця 1

Методи управління та організації обліку в умовах пандемії (сформовано авторами на основі джерела [6])

Нові методи управління	Особливості діяльності, управління та обліку
Дистанційні методи роботи і управління	– Здійснення маркетингової і торговельної діяльності з використанням інтернет-магазинів, електронних торгових площадок та їх облікове обслуговування; – постачання і облік сировини, продукції, товарів з використанням онлайн-логістики; – аутсорсингове обслуговування малих і середніх підприємств у сфері ведення обліку і складання звітності; – делегування повноважень з ведення бухгалтерського обліку, податкових розрахунків самозайнятим приватним особам
Дистанційне банківське обслуговування	– Здійснення операцій, обліку та контролю з допомогою систем клієнт-банк, інтернет-банкінг, мобільний банкінг; – проведення розрахункових операцій з контрагентами та їх облік з використанням товарного, мобільного інтернет-еквайрингу
Нові способи комунікації	– Запровадження інтернет-комунікацій, хмарних технологій, портативних пристосувань для ділового спілкування та передачі обліково-звітної інформації
Електронне документування	– Використання спеціального програмного забезпечення та онлайн-платформ для електронного обміну первинними документами; – використання дистанційних методів управління та передачі інформації
Перепрофілювання діяльності	– Закриття невігідних та відкриття нових видів діяльності: визначення номенклатури нових об'єктів обліку, структури доходів і витрат; – контроль за дотриманням статутних вимог щодо нових видів діяльності, їх ресурсного та інформаційного забезпечення
Реорганізація підприємств	– Ви рішення питань правонаступництва при об'єднанні, поділі, перетворенні, облікової політики нових суб'єктів господарювання; – інвентаризація та уточнення оцінки активів і зобов'язань; – формування об'єднувальних, розподільчих та передавальних балансів; – аудиторське підтвердження звітних даних

Характерні риси вітчизняної системи бухгалтерського обліку такі:

1) структура системи бухгалтерського обліку в Україні є двокомпонентною: національний рівень –

рівень державного управління обліковими процесами; рівень підприємства – суб'єктивний, її формують методичні вимоги організації облікових процедур у межах визначеного суб'єкта господарю-

вання у поєднанні із параметрами форм регулювання на загальнодержавному рівні;

2) трансформація національної системи бухгалтерського обліку зумовлена технологічними зрушеннями та цифровізацією і глобалізацією: по-перше, створення цифрової економіки спонукає до прискореного розвитку електронного документообігу, виокремлення інформації як чинника вартості бізнесу, створення технічних та технологічних можливостей вдосконалення облікового процесу щодо оперативності збору, обсягів та якості опрацювання інформації, формування глобального інформаційного й телекомунікаційного середовища та пов'язаних з ним технологій і вимог інформаційної безпеки [7, с. 85]; по-друге, впровадження хмарних технологій, зокрема бухгалтерських SaaS-рішень (Software as a Service – SaaS), які набувають значного поширення в Україні через зменшення витрат на придбання серверного обладнання і програмних рішень, прискорення обміну даними бухгалтерського обліку, а також підвищення результативності облікових процесів завдяки забезпеченню чіткого розуміння справ та доступу до даних бухгалтерського обліку в реальному часі [8, с. 136-137];

3) забезпеченню розширення соціально-економічних та виробничо-господарських зв'язків України у світовому просторі сприяє здійснення поступового узгодження національної системи бухгалтерського обліку із вимогами міжнародних стандартів фінансової звітності.

Оскільки міжнародні стандарти фінансової звітності (далі – МСФЗ) є складним механізмом, який динамічно розвивається, то їх впровадження у вітчизняну практику пов'язане не лише із переходом країни на міжнародні стандарти, але й з формуванням сучасної системи аудиту, відповідної інфраструктури ринку (ринок цінних паперів, ринки за видами активів, розвиток системи оцінок), а також зі зміною законодавчої бази [9, с. 275].

В умовах євроінтеграції перехід України на МСФЗ є особливо актуальним, оскільки спрощення взаємодії господарюючих суб'єктів напряму залежить від формалізації документування виробничо-господарських процедур та стандартизації механізмів документообігу на підприємствах. Основні переваги застосування МСФЗ для України розкрито на рис. 1.

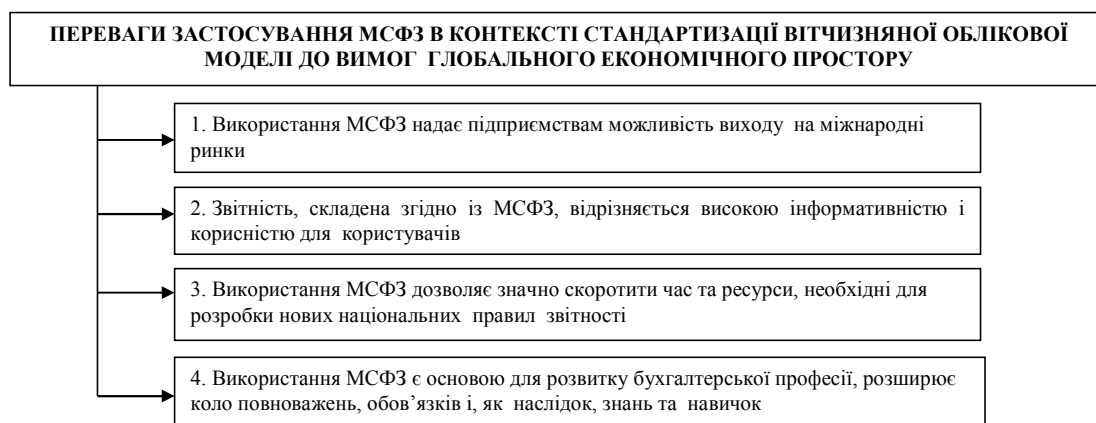

Рис. 1. Переваги застосування МСФЗ у вітчизняній обліковій практиці
(сформовано авторами на основі джерела [10])

Використання МСФЗ в Україні відбувається на основі офіційного перекладу Міністерства фінансів України (ч. 1 ст. 12-1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [11]). Недоліками застосування в Україні МСФЗ можна виокремити наступні: стандарти оновлюються досить повільно, переклади старі та в більшості випадків не відповідають оригінальним англomовним текстам від International Accounting Standards Board (далі – IASB); відсутні нові стандарти або з'являються зі значним запізненням через відставання у часі перекладу текстів.

Таким чином, аналіз актуальних тенденцій розвитку вітчизняного бухгалтерського обліку свідчить, що сучасна облікова модель України наближена до континентальної (європейської) (табл. 2). Це пояснюється вибором Україною євроінтеграційного вектору розвитку.

Сьогодні у сфері бухгалтерського обліку відбулись суттєві зміни. Велика частка компаній перейшли на дистанційну роботу, в них з'явилась певна проблема з обліком активів підприємства. Кожне підприємство має активи, які поділяються на оборотні та необоротні. Для ефективного управління діяльністю підприємства необхідна інформація про його активи, яку підприємство подає у звітності. А в умовах пандемії, коли майже всі перейшли на дистанційну роботу, інформацію важче знайти. Вчені наводять ключові наслідки COVID-19 для облікової системи, зокрема, за словами Я. Крупки це такі: тривала перерва у здійсненні діяльності призведе до самоліквідації багатьох суб'єктів, через що зросте обсяг роботи щодо відображення в обліку ліквідаційних процедур; через тривалу бездіяльність відбудеться знецінення нематеріальних активів і гудвілу, виникнуть значні ризики ліквідності; потрібно буде

Континентальна модель організації бухгалтерського обліку: ключові аспекти
(сформовано авторами на основі джерела [12])

Країни, що використовують континентальну модель обліку	Ключові характеристики континентальної моделі обліку
Країни Європейського Союзу (Австрія, Бельгія, Італія, Німеччина, Франція, Швеція, Данія, Португалія, Греція), Єгипет, Швейцарія, Норвегія, Марокко, Японія та ін.	Для континентальної облікової моделі характерна висока залежність від банківської системи і держави. Основні риси моделі: 1) тісні виробничі зв'язки з банками; 2) розробка детальної законодавчої бази фінансового обліку та звітності; 3) пріоритетом є орієнтація облікової політики на задоволення вимог уряду, а також на задоволення інтересів державного управління оподаткуванням; 4) вплив макроекономічних показників на планування господарської діяльності; 5) визначені пріоритетні вимоги до оформлення фінансової звітності, публікації детальної, прозорої та повної інформації про діяльність господарюючого суб'єкта

перекваліфіковувати короткострокові і довгострокові кредити та інші зобов'язання; непередбачуваними є податкові наслідки [13].

Таким чином, основні наслідки поширення COVID-19 набувають великого значення для таких аспектів бухгалтерського обліку як знецінення нефінансових активів і гудвілу, оцінка запасів, резерви під кредитні втрати, оцінка справедливої вартості, резерви під збиткові договори, плани реструктуризації, порушення кредитних умов, безперервність діяльності, управління ризиком ліквідності, події після звітної дати, хеджування, умови і зміни умов для виплат на основі пайових інструментів, зміна умов контрактів, податкові наслідки [14].

Пандемія суттєво вплинула на облік активів суб'єктів господарювання. Тому, щоб зменшити негативні наслідки підприємствам необхідно уточнити оцінку активів, зобов'язань, створити резерви коштів для покриття понесених втрат. Дієвими заходами, що дозволяють підтримувати високий рівень ефективності господарської діяльності підприємства, можуть бути: інвентаризація активів підприємства; оптимізація дебіторської заборгованості, зниження витрат підприємства; продаж незавершеного будівництва, продаж зайвого устаткування, матеріалів і залишків товарів; реструктуризація боргів через перетворення короткострокової заборгованості в довгострокові позики [15].

Важливою складовою в бухгалтерському обліку є фінансова звітність. В умовах COVID-19 у підприємств також відбулись певні складнощі зі складанням та поданням звітності. МСБО 36 «Зменшення корисності активів» вимагає, щоб гудвіл та нематеріальні активи з невизначеним строком корисної експлуатації перевірялися на предмет зменшення корисності принаймні щорічно, а інші нефінансові активи – коли є ознаки можливого зменшення корисності. Вплив COVID-19 призвів до погіршення економічних умов для багатьох підприємств та збільшення економічної невизначеності для інших, а отже, може бути подією, що може спричинити зменшення корисності.

Отже, суб'єктам господарювання необхідно провести переоцінку та виявлення реальної вартості активів, зобов'язань, підготувати документацію, яка підтверджує такі оцінки. Це сприятиме правильності відображення бухгалтерської інформації в обліку та звітності. Під час пандемії підприємствам також важливо подавати додаткову інформацію у своїй звітності, яка дає можливість показати свої рішення щодо подолання або уникнення можливої кризи та можливостей розвитку свого підприємства із зацікавленими сторонами.

Вплив міжнародної інтеграції у сфері економіки забезпечує необхідні вимоги до правил формування та прозорості інформації про діяльність суб'єктів господарювання, що надається у фінансовій звітності. Визначальною складовою фінансового обліку щодо впливу на управлінські рішення є облікова політика. Необхідність формування облікової політики підприємства у ринкових умовах безпосередньо пов'язана з переорієнтацією обліку на надання своєчасної, достовірної, повної та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності як зовнішнім, так внутрішнім користувачам для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Завдання головного бухгалтера забезпечити контроль не лише майна підприємства, але і за виконанням зобов'язань – власника підприємства. Формування облікової політики є важливим і непростим завданням, оскільки впливає на фінансові результати й ефективність діяльності підприємства. Термін «облікова політика» з'явився у зв'язку із прийняттям Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [16]. Регламентування формування облікової політики в зарубіжній практиці здійснюється Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку (МСБО) 8 Облікові політики. Згідно зі стандартом, облікова політика – це конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності [17]. Основне призначення і головне завдання застосування підприємством облікової політики – це максимально адекватне відображення діяльності

підприємства, формування повної, об'єктивної і достовірної інформації про неї для ефективного регулювання цієї діяльності в інтересах бізнесу і зацікавлених осіб. Формування облікової політики зале-

жить від інтересів різних груп користувачів облікової інформації. Взаємозв'язок економічних інтересів користувачів інформації облікової політики наведено на рис. 2.

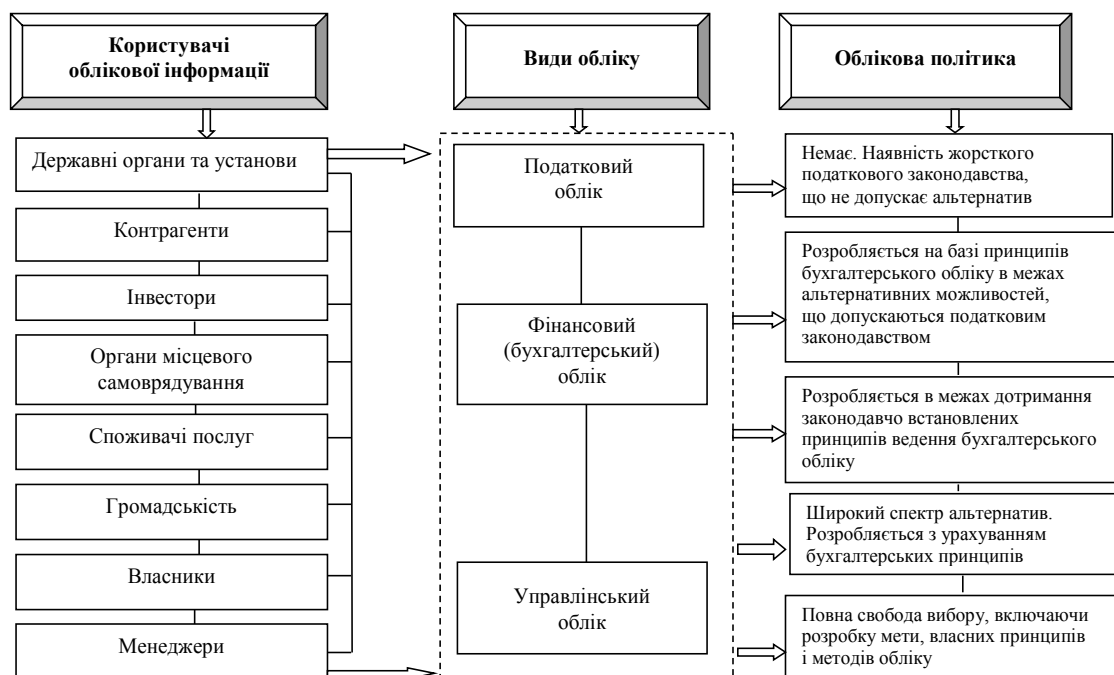

Рис. 2. Взаємозв'язок економічних інтересів користувачів інформації облікової політики
(сформовано авторами на основі джерела [18])

Реформуванням системи бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності надає господарюючим суб'єктам більше самостійності в організації бухгалтерського обліку та виборі способів і методів ведення бухгалтерського обліку. Така самостійність реалізується шляхом формування облікової політики підприємства. Якщо держава не встановлює спосіб ведення обліку з конкретного питання, то при формуванні облікової політики підприємство самостійно розробляє відповідний спосіб, виходячи з діючих положень чинного законодавства. У МСФЗ 1 Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності наголошує на розкритті у примітках до фінансової звітності всіх ключових аспектів облікової політики. Необхідно, щоб були розкриті принципи, яких дотримується підприємство, і методи, які використані для втілення в життя цих принципів [19]. Отже, формування облікової політики на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності сприяє підвищенню достовірної звітної інформації та робить її більш корисною для прийняття стратегічних управлінських рішень.

Література

1. Шпак В. А. Підходи до розвитку бухгалтерського обліку. *Інтернаука. Серія: Економічні науки*. 2017. № 1. С. 80-84.
2. Царук В. Історичні засади розвитку бухгалтерського обліку як елемента системи корпоративного управління. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2019. №1-2. С. 15-25. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2019.01.015>.
3. Нестеренко О. О. Удосконалення облікової політики для цілей складання інтегрованої звітності в інформаційній системі підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. №22. С. 972-979.
4. Томчук В. В. Інтегрована звітність: новий етап у еволюції бухгалтерського обліку. *Фінанси, облік, банки*. 2017. № 1(22). С. 170-180.

5. Куцик П. О. Концепція уніфікованої системи обліку і звітності в корпоративному управлінні: монографія. Львів: Вид-во ЛТЕУ, 2017. 408 с.
6. Задорожний З. В., Крупка Я. Д., Назарова І. Я. Обліково-інформаційне забезпечення реорганізаційних процесів у надзвичайних умовах. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2020. № 2(33). С. 139-148. URL: <https://fkd.ubs.edu.ua/index.php/fkd/article/view/2970>.
7. Спільник І., Палюх М. Бухгалтерський облік в умовах цифрової економіки. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2019. № 1-2. С. 83-96. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2019.01.083>.
8. Осмятченко В. О., Олійник В. С. Стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку в контексті зміни технологічних укладів. *Економічний вісник. Серія: Фінанси, облік, оподаткування*. 2018. № 2. С. 131-138.
9. Товкун Л. В. Міжнародні стандарти фінансової звітності: особливості впровадження в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 4. С. 272-275.
10. Ісаншина Г. Ю. Особливості застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. *Ефективна економіка*. 2019. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6994> (дата звернення 22.02.2021 р.).
11. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/996-14> (дата звернення 22.02.2021 р.).
12. Ярмолюк О. Ф., Дмитренко О. М., Вітер С. А. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду. *Облік і фінанси*. 2021. № 1 (91). С. 44-51. DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-1\(91\)-44-51](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-1(91)-44-51).
13. Крупка Я. Д. Бухгалтерський облік після пандемії. *Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аналізу, аудиту, звітності і оподаткування в умовах євроінтеграції*: тези доповідей II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Ужгород, 16 квітня 2020 р.). Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. С. 44-47.
14. Макарович В. К., Григоревська О. О., Стойка Н. С. Особливості обліково-інформаційного забезпечення управління ризиками в умовах впливу COVID-19. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2020. № 3(47). С. 40-46. DOI: [https://doi.org/10.26642/pbo-2020-3\(47\)-40-46](https://doi.org/10.26642/pbo-2020-3(47)-40-46).
15. Фоміна О. В., Сопко В. В., Августова О. О. Управління платоспроможністю підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 6. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.6.7>.
16. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV (зі змінами й доповненнями. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
17. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 (МСБО 8) Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки. URL: <http://zakon.nau.ua>.
18. Колісник Г. М. Облікова політика підприємства: сутність, мета, побудова та особливості застосування. *Менеджмент, фінанси та підприємництво: стан, аналіз тенденцій та науково-економічний розвиток*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 24 лютого 2018 року) / ГО Львівська економічна фундація. Львів: ЛЕФ, 2018. 116 с.
19. Ціцька Н. Є. Формування облікової політики підприємства за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку і фінансової звітності. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 4. С. 1057-1059.
20. Сімаков К. І., Рудман В. І. Аналіз впровадження та використання систем автоматизації бухгалтерського обліку на вітчизняних підприємствах. *Економічний вісник Донбасу*. 2021. № 2 (64). С. 209-215.
21. Коритько Т. Ю. Оцінка інвестиційної активності промислових підприємств України. *Економічний вісник Донбасу*. 2016. № 3 (45). С. 141-145.

References

1. Shpak, V. A. (2017). Pidkhody do rozvytku bukhgalterskoho obliku [Approaches to the development of accounting]. *Internauka. Serii: Ekonomichni nauky – Interscience. Series: Economic Sciences*, 1, pp. 80-84 [in Ukrainian].
2. Tsaruk, V. (2019). Istorychni zasady rozvytku bukhgalterskoho obliku yak elementa systemy korporatyvnoho upravlinnia [Historical foundations of the development of accounting as an element of the corporate governance system]. *Instytut bukhgalterskoho obliku, kontrol ta analiz v umovakh hlobalizatsii – Institute of accounting, control and analysis in the conditions of globalization*, 1-2, pp. 15-25. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2019.01.015> [in Ukrainian].
3. Nesterenko, O. O. (2018). Udokonalennia oblikovoi polityky dlia tsilei skladannia intehrovanoi zvitnosti v informatsiinii systemi pidpriemstva [Improvement of the accounting policy for the purposes of compiling integrated reporting in the information system of the enterprise]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky – Global and national economic problems*, 22, pp. 972-979 [in Ukrainian].
4. Tomchuk, V. V. (2017). Intehrovana zvitnist: novyi etap u evoliutsii bukhgalterskoho obliku [Integrated reporting: a new stage in the evolution of accounting]. *Finansy, oblik, banky – Finance, accounting, banks*, 1(22), pp. 170-180 [in Ukrainian].
5. Kutsyk, P. O. (2017). Kontseptsiia unifikovanoi systemy obliku i zvitnosti v korporatyvnomu upravlinni [The concept of a unified system of accounting and reporting in corporate management]. Lviv, LTEU Publishing House. 408 p. [in Ukrainian].
6. Zadorozhnyi, Z. V., Krupka, Ya. D., Nazarova, I. Ya. (2020). Oblikovo-informatsiine zabezpechennia reorhanizatsiinykh protsesiv u nadzvychnaynykh umovakh [Accounting and information support of reorganization processes in emergency conditions]. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky – Financial and credit activity: problems of theory and practice*, 2(33), pp. 139-148. Retrieved from <https://fkd.ubs.edu.ua/index.php/fkd/article/view/2970> [in Ukrainian].
7. Spilnyk, I., Paliukh, M. (2019). Bukhgalterskyi oblik v umovakh tsyfrovoy ekonomiky [Accounting in the conditions of the digital economy]. *Instytut bukhgalterskoho obliku, kontrol ta analiz v umovakh hlobalizatsii – Institute of accounting, control and analysis in the conditions of globalization*, 1-2, pp. 83-96. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2019.01.083> [in Ukrainian].
8. Osmiatchenko, V. O., Oliinyk, V. S. (2018). Stan ta perspektyvy rozvytku bukhgalterskoho obliku v konteksti zminy tekhnolohichnykh ukhladiv [State and prospects of the development of accounting in the context of changes in technological systems]. *Ekonomichniy visnyk. Serii: Finansy, oblik, opodatkuvannia – Economic Herald. Series: Finances, accounting, taxation*, 2, pp. 131-138 [in Ukrainian].
9. Tovkun, L. V. (2019). Mizhnarodni standarty finansovoi zvitnosti: osoblyvosti vprovadzhennia v Ukraini [International standards of financial reporting: peculiarities of implementation in Ukraine]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal – Legal scientific electronic journal*, 4, pp. 272-275 [in Ukrainian].
10. Isanshyna, H. Yu. (2019). Osoblyvosti zastosuvannia mizhnarodnykh standartiv bukhgalterskoho obliku ta finansovoi zvitnosti v Ukraini [Peculiarities of application of international accounting and financial standards reporting in Ukraine]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, 4. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6994> [in Ukrainian].

11. Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini : Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 r. № 996-XIV [On accounting and financial reporting in Ukraine: Law of Ukraine dated July 16, 1999 No. 996-XIV]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/996-14> [in Ukrainian].

12. Yarmoliuk, O. F., Dmytrenko, O. M., Viter, S. A. (2021). Tendentsii ta zakonornosti rozvytku bukhhalterskoho obliku v Ukraini z urakhuvanniam zarubizhnogo dosvidu [Trends and regularities of accounting development in Ukraine taking into account foreign experience]. *Oblik i finansy – Accounting and finance*, 1 (91). S. 44-51. DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-1\(91\)-44-51](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-1(91)-44-51) [in Ukrainian].

13. Krupka, Ya. D. (2020). Bukhhalterskyi oblik pislia pandemii [Accounting after the pandemic]. *Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku obliku, analizu, audytu, zvitnosti i opodatkuvannia v umovakh yevrointehratsii* [The current state and prospects for the development of accounting, analysis, auditing, reporting and taxation in the conditions of European integration]. Proceedings of the II International Scientific and Practical Internet Conference (Uzhhorod, April 16, 2020). (pp. 44-47). Uzhhorod, Publishing House of UzhNU "Hoverla" [in Ukrainian].

14. Makarovych, V. K., Hryhorevska, O. O., Stoika, N. S. (2020). Osoblyvosti oblikovo-informatsiinoho zabezpechennia upravlinnia ryzykamy v umovakh vplyvu COVID-19 [Peculiarities of accounting and information support for risk management under the influence of COVID-19]. *Problemy teorii ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu – Problems of the theory and methodology of accounting, control and analysis*, 3(47), pp. 40–46. DOI: [https://doi.org/10.26642/pbo-2020-3\(47\)-40-46](https://doi.org/10.26642/pbo-2020-3(47)-40-46) [in Ukrainian].

15. Fomina, O., Sopko, V. and Avhustova, O. (2020). Upravlinnia platospromozhnistiu pidpriemstva [Enterprise solvency management]. *Efektivna ekonomika* [Online], Vol. 6. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.6.7> [in Ukrainian].

16. Pro bukhhalterskyi oblik i finansovu zvitnist v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 16 lypnia 1999 r. № 996-XIV (zi zminamy y dopovnenniamy) [On accounting and financial reporting in Ukraine: Law of Ukraine dated July 16, 1999 No. 996-XIV (as amended)]. Retrieved from <http://zakon1.rada.gov.ua> [in Ukrainian].

17. Mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku 8 (MSBO 8) Oblikovi polityky, zminy v oblikovykh otsinkakh ta pomylyky [International Accounting Standard 8 (IAS 8) Accounting policies, changes in accounting estimates and errors]. Retrieved from <http://zakon.nau.ua> [in Ukrainian].

18. Kolisnyk, H. M. (2018). Oblikova polityka pidpriemstva: sutnist, meta, pobudova ta osoblyvosti zastosuvannia [Accounting policy of the enterprise: essence, purpose, structure and features of application]. *Menedzhment, finansy ta pidpriemnytstvo: stan, analiz tendentsii ta nauково-ekonomichnyi rozvytok* [Management, finance and entrepreneurship: state, analysis of trends and scientific and economic development]. Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Lviv, February 24, 2018) Lviv, LEF [in Ukrainian].

19. Tsitska, N. Ye. (2015). Formuvannia oblikovoi polityky pidpriemstva za mizhnarodnyimi standartamy bukhhalterskoho obliku i finansovoi zvitnosti [Formation of accounting policy of the enterprise according to international standards of accounting and financial reporting]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky – Global and national problems of the economy*, Issue 4, pp. 1057-1059 [in Ukrainian].

20. Simakov, K. I., Rudman, V. I. (2021). Analiz vprovadzhennia ta vykorystannia system avtomatyzatsii bukhhalterskoho obliku na vitchyznianskykh pidpriemstvakh [Analysis of the Introduction and Use of Accounting Automation Systems in Domestic Enterprises]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu – Economic Herald of the Donbas*, 2 (64), pp. 209–215. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2021-2\(64\)-209-215](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2021-2(64)-209-215) [in Ukrainian].

21. Korytko, T. Yu. (2016). Otsinka investytsiinoi aktyvnosti promyslovykh pidpriemstv Ukrainy [Assessment of investment activity of industrial enterprises of Ukraine]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu – Economic Herald of the Donbas*, 3 (45), pp. 141–145 [in Ukrainian].

Сімаков К. І., Сімакова О. К. Особливості організації бухгалтерського обліку в Україні в сучасних умовах господарювання

У статті проведено аналіз особливостей здійснення бухгалтерського обліку в Україні на сучасному етапі соціально-економічного розвитку. На основі узагальнення тенденцій розвитку вітчизняної системи бухгалтерського обліку окреслено характерні риси актуальних підходів організації облікових процедур. Проаналізовано особливості трансформації системи бухгалтерського обліку під впливом глобалізаційних процесів, зокрема в умовах реалізації Україною євроінтеграційних прагнень.

Розкрито переваги застосування МСФЗ у контексті стандартизації вітчизняної облікової моделі до вимог глобального економічного простору. Доведено, що подальший розвиток бухгалтерського обліку в Україні має здійснюватись у напрямку адаптації зарубіжних, зокрема європейських моделей організації облікових процедур до вимог вітчизняного бізнес-середовища. В свою чергу, використання наявного соціально-економічного та фінансового потенціалу країни допоможе впорядкувати облікові процеси та підвищити їх результативність.

Ключові слова: бухгалтерський облік, облікова модель України, облікові стандарти, євроінтеграція, принципи бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти фінансової звітності, організація бухгалтерського обліку, облікова політика.

Simakov K., Simakova O. Features of the Organization of Accounting in Ukraine in Modern Business Conditions

The article analyzes the peculiarities of accounting in Ukraine at the present stage of socio-economic development. Based on the generalization of trends in the development of the domestic accounting system, the characteristics of current approaches to the organization of accounting procedures are outlined. The peculiarities of the transformation of the accounting system under the influence of globalization processes, in particular in the conditions of realization of Ukraine's European integration aspirations, are analyzed.

The advantages of applying IFRS in the context of standardization of the domestic accounting model to the requirements of the global economic space are revealed. It is proved that further development of accounting in Ukraine should be carried out in the direction of adaptation of foreign, in particular European models of organization of accounting procedures to the requirements of the domestic business environment. In turn, the use of the existing socio-economic and financial potential of the country will help streamline accounting processes and increase their effectiveness.

Keywords: accounting, accounting model of Ukraine, accounting standards, European integration, accounting principles, international financial reporting standards, organization of accounting, accounting policy.

Стаття надійшла до редакції 27.01.2022